

Fler dör av alkohol i Skåne

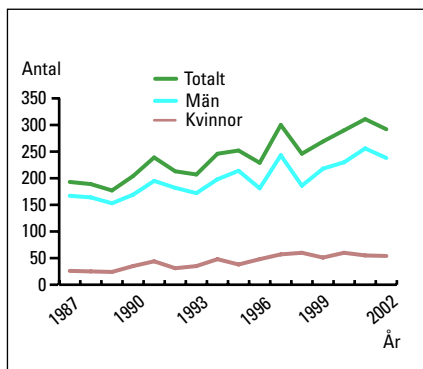
I Skåne och Blekinge ökar dödligheten till följd av alkohol. Detta trots att den faller i landet i övrigt. Orsaken tros vara att man under lång tid haft tillgång till billig sprit genom närheten till kontinenten och de generösare införelserna efter EU-inträdet.

I I den folkhälsorapport som Socialstyrelsen kom ut med härom veckan visades att svenskarna dricker allt mer alkohol men att dödligheten till följd av alkohol trots det ligger stabil. Runt 2 000 personer dör årligen i Sverige till följd av alkoholmissbruk – en siffra som inte förändrats nämnvärt under de senaste 15 åren.

Men mönstret med fallande dödlighet går inte igen i Skåne, där dödligheten i stället ökat sedan slutet av 1980-talet. Sammantaget har skåningarnas alkoholdödlighet stigit med drygt 50 procent då det under 1987 dog 193 personer till följd av alkohol, medan motsvarande siffra år 2002 var 292 personer. Bland kvinnorna är ökningen särskilt stor, över 100 procent under perioden. År 1987 dog 26 kvinnor i Skåne av alkohol mot 54 under 2002.

– En orsak till det kan vara att det i Skåne länge varit lätt att köpa billig sprit från utlandet på grund av närheten till kontinenten och allt mer generösa införelser, säger Bengt Haglund, utredare vid Epidemiologiskt centrum vid Socialstyrelsen.

– Vi har studerat sambandet mellan närhet till kontinenten och alkoholrelaterad dödlighet. Om man tittar från 1997 och framåt, då vi fick mer generösa regler för införelse av alkohol, ser man att

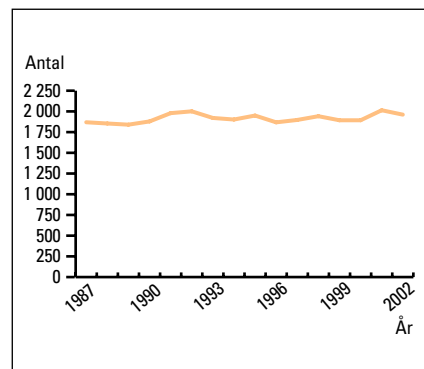
Antal fall av alkoholrelaterad död i Skåne åren 1987–2002.

den alkoholrelaterade dödligheten ökat bland män i Skåne och Blekinge medan den legat stabil i landet i övrigt, säger Bengt Haglund.

– Vi rensade för faktorer som ålder och etnisk tillhörighet, då till exempel invandrare från muslimska länder dricker lite alkohol. Men även efter att ha rensat för dessa faktorer fann vi att resultatet, ökad dödlighet i Skåne och Blekinge, står sig.

Den ökade dödligheten är ett viktigt argument i debatten om sänkt alkoholskatt. Men att bara titta på den sammanlagda konsumtionen av alkohol räcker inte för att förutse i vilken utsträckning dödligheten i alkoholrelaterade sjukdomar kommer att påverkas av en skattesänkning. Det är viktigt att veta vilka som dricker och hur konsumtionen sprids över tid.

Vissa har hävdad att en skattesänkning visserligen skulle leda till ökad konsumtion men att denna skulle ske bland grupper som inte dricker så myck-

Antal fall av alkoholrelaterad död i Sverige åren 1987–2002.

et att de löper risk att drabbas av alkoholrelaterad död.

– Man kan dock anta på goda grunder att även grupper som löper risk att drabbas av allvarliga alkoholskador skulle öka sin konsumtion om priserna sänks. Av den anledningen kan man se detta som en indikation på att sänkta skatter kan komma att leda till ökad dödlighet då lägre pris leder till ökad konsumtion, vilket i sin tur ger ökad dödlighet, säger Bengt Haglund.

Dödsfall orsakade av trafikolyckor och våldsbrott där alkohol varit inblandat har inte räknats in i statistiken.

– I södra Sverige har konsumtionen av alkohol ökat, så det finns all anledning att anta att det även återspeglar sig i trafikolyckor där alkohol är inblandat, säger Hans Laurell, Vägverkets expert på alkohol och droger.

Anders Hansen

läkarstuderande termin 11

Inget stöd för långsiktig effekt av lymfdränage

I Armlymfödem är ett vanligt problem hos patienter som behandlats för bröstcancer med strålning och kirurgi som omfattar lymfkörtlar i armhålan. Årligen beräknas runt 800 svenskar drabbas av tillståndet, som resulterar i svullnad av armen, tyngdkänsla och i svårare fall smärta och nedsatt rörlighet.

Den traditionella behandlingen har varit kompression med hjälp av bandage eller elastisk strumpa. Även så kallat manuellt lymfdränage tillsammans med kompressionsbehandling har varit vanligt.

Lymfdränage innebär lättare mas-

sage av huden för att få lymfvätskan att absorberas.

Men nu visar SBU i en Alert-rapport att de långsiktiga effekterna av tilläggsbehandling med manuellt lymfdränage är oklara. SBU har gått igenom tre mindre, randomiserade studier och konstaterar att det visserligen finns visst stöd för att behandlingen skulle ha positiva effekter på kort sikt, men det finns inga data som ger stöd för att effekten kvarstår på längre sikt.

SBU menar att fler studier behövs kring såväl långsiktiga som kortsiktiga effekter innan behandling med en kom-

ination av kompression och lymfdränage kan rekommenderas. Man konstaterar också att kostnaderna för behandlingen bör utredas och ställas i relation till hälsovinst för patienten.

*

SBU Alert arbetar med att identifiera nya metoder inom hälso- och sjukvården och sammanställa det vetenskapliga kunskapsläget vad gäller metodernas patientnytta och kostnadseffektivitet.

Anders Hansen

läkarstuderande termin 11